

DM-001-001223

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Economics : Paper - IV

(Basic Issues of Indian Economy - 2)

(Core/Principal Subject)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001223

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના :
- (1) આંતરિક વિકલ્પના આધારે બધા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
  - (2) પ્રશ્ન નં. 1 M.C.Q. પ્રશ્નોના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.
  - (3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 આંતરિક વિકલ્પના આધારે સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો : 20

- (1) બારમી પંચવર્ષીયી યોજનાનો સમયગાળો કેટલો નક્કી કરવામાં આવેલ છે ?
  - (A) 1 એપ્રિલ 2012 થી 31 માર્ચ 2017
  - (B) 1 એપ્રિલ 2013 થી 31 માર્ચ 2018
  - (C) 1 એપ્રિલ 2011 થી 31 માર્ચ 2016
  - (D) 1 એપ્રિલ 2010 થી 31 માર્ચ 2015
- (2) બારમી યોજનાના અંતે કેટલા ટકા વૃદ્ધિદર હાંસલ કરવાનું લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવ્યું છે ?
  - (A) 8.5 ટકા
  - (B) 9.0 ટકા થી 9.5 ટકા
  - (C) 10 ટકા
  - (D) 11 ટકા

- (3) 12મી યોજનામાં કુલ બચત દર કેટલા ટકા નક્કી કરાયો છે ?
- (A) 32% (B) 35%
- (C) 38.9% (D) 41%
- (4) બારમી યોજનામાં કરવેરા દ્વારા કેટલા કરોડ રૂપિયા મેળવવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરાયો છે ?
- (A) રૂ. 75,42,220 કરોડ (B) રૂ. 63,90,375 કરોડ
- (C) રૂ. 45,50,423 કરોડ (D) રૂ. 59,55,718 કરોડ
- (5) બારમી યોજનામાં જાહેર ક્ષેત્રે કેટલું મૂડી રોકાણ કરવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવ્યો છે ?
- (A) રૂ. 85,73,422 કરોડ
- (B) રૂ. 83,80,245 કરોડ
- (C) રૂ. 91,60,248 કરોડ
- (D) રૂ. 76,47,330 કરોડ
- (6) ભારતમાં હરિયાણી ક્રાન્તિ સાથે અનાજ હેઠળના વાવેતર વિસ્તારમાં કેવો ફેરફાર થયો છે ?
- (A) વધ્યો છે (B) ઘટ્યો છે
- (C) સ્થિર રહ્યો છે (D) અસ્થિર રહ્યો છે
- (7) ભારતમાં હરિયાણી ક્રાન્તિની શરૂઆત કઈ સાલમાં થયેલ ?
- (A) 1958-59માં (B) 1969-70માં
- (C) 1966-67માં (D) 1973-74માં

- (8) કૃષિમાં “સુધારેલા બિયારણનો પ્રયોગ” કયા પ્રકારનો સુધારો ગણાય ?
- (A) ટેકનોલોજીકલ (B) સંસ્થાકીય
- (C) સામાન્ય પ્રકારનો (D) ઉપરમાંથી એકેય નહીં
- (9) મેઘધનુષ કાન્તિ એટલે શું ?
- (A) હરિયાળી કાન્તિ
- (B) નીલી કાન્તિ
- (C) સફેદ કાન્તિ
- (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય કાન્તિનો સમૂહ
- (10) હરિયાળી કાન્તિના નિર્ધારક પરિબલોમાં નીચેનામાંથી કયા પરિબલનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (A) આધુનિક ખેત સાધનો
- (B) ખાતરનો વપરાશ
- (C) પરંપરાગત ખેત ઉત્પાદન પદ્ધતિ
- (D) સિંચાઈની સગવડ
- (11) 1991ના આર્થિક સુધારા પછી છેલ્લા 24 વર્ષેના ગાળામાં ભારતનો ઔદ્યોગિક વૃદ્ધિદર.....
- (A) સ્થિર રહ્યો છે (B) વધ્યો છે
- (C) ઘટ્યો છે (D) વધુ પડતો ઓછો થયો છે

(12) વૈશ્વિકીકરણની બાબતમાં કયા દેશો શ્રમની મુક્ત હેરફેરની બાબતમાં વાંધો લે છે ?

(A) વિકસિત દેશો (B) અલ્પવિકસિત દેશો

(C) વિકાસશીલ દેશો (D) અર્ધવિકસિત દેશો

(13) જેમાં બજારતંત્ર દ્વારા આર્થિક નિર્ણયો લેવામાં આવતાં હોય તે વ્યવસ્થાને _____ નામે ઓળખવામાં આવે છે.

(A) ઉદારીકરણ (B) ઉદ્યોગીકરણ

(C) વૈશ્વિકીકરણ (D) ખાનગીકરણ

(14) કઈ પ્રવૃત્તિને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે વિદેશથી આવતી વસ્તુઓ ઉપરના અંકુશોને હળવા કરવામાં આવ્યા છે ?

(A) નિકાસ પ્રવૃત્તિ (B) પુનઃનિકાસ પ્રવૃત્તિ

(C) આયાત પ્રવૃત્તિ (D) આયાત અવેજીકરણ

(15) વિનીવેશની પ્રક્રિયાએ શેનો ભાગ ગણાવી શકાય ?

(A) ખાનગીકરણ (B) ઉદારીકરણ

(C) વૈશ્વિકીકરણ (D) રાષ્ટ્રીયકરણ

(16) મધ્યમ કદના સાહસોમાં ઉત્પાદકતાનો વિશેષ આધાર શેના ઉપર રહેલો છે ?

(A) કાચા માલની પ્રક્રિયા

(B) વીજળીના પુરવઠાની પ્રાપ્તિ

(C) નિયોજકની કુશળતા

(D) માનવ શ્રમની પ્રાપ્તિ

(17) ભારતમાં મધ્યમકદના સાહસોનું મહત્ત્વ કયા કારણોસર રહેલું છે ?

- (A) હરિયાણી ક્રાન્તિની જરૂરિયાતો સંતોષવાની દૃષ્ટિએ
- (B) ઔદ્યોગિક વિકેન્દ્રીકરણની દૃષ્ટિએ
- (C) રોજગારી પૂરી પાડવાની દૃષ્ટિએ
- (D) ઉપરોક્ત બધા જ કારણોસર

(18) 2007-2008 માં નાના કદના ઉદ્યોગોના એકમોની સંખ્યા કેટલી હતી ?

- (A) 1,25,35,000
- (B) 1,15,65,000
- (C) 1,33,67,000
- (D) 1,44,51,000

(19) 2006થી અતિનાના ઉદ્યોગોની મૂડીરોકાણની મર્યાદા કેટલી નક્કી કરવામાં આવી છે ?

- (A) રૂ. 30 લાખ
- (B) રૂ. 25 લાખ
- (C) રૂ. 22 લાખ
- (D) રૂ. 28 લાખ

(20) આબિદ હુસેન સમિતિની ભલામણ અનુસાર નાના ઉદ્યોગોની મૂડીરોકાણની મર્યાદા _____ કરાઈ છે.

- (A) રૂ. 2 કરોડ
- (B) રૂ. 3 કરોડ
- (C) રૂ. 4.5 કરોડ
- (D) રૂ. 5 કરોડ

2 નાનાપાયાના ઉદ્યોગોની મુખ્ય સમસ્યાઓને જણાવો. 10

અથવા

2 ભારતમાં આર્થિક સુધારાઓનું મૂલ્યાંકન કરો. 10

- 3 હરિયાળી ક્રાન્તિનો અર્થ આપી, તેની વિવિધ સિદ્ધિઓ જણાવો. 10
- અથવા
- 3 નાનાપાયાના ઉદ્યોગની સમસ્યા હલ કરવાના ઉપાયો સમજાવો. 10
- 4 (a) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8
- (i) નાનાપાયાના ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ
- (ii) બારમી યોજનાની ઉજળી બાજુઓ.
- (b) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8
- (i) બારમી યોજના સામેના પડકારો/નબળી બાજુઓ
- (ii) હરિયાળી ક્રાન્તિની ખામીઓ/ટીકાઓ.
- 5 ટૂંકા ઉત્તરો આપો : (કોઈ પણ બે) 14
- (1) વૈશ્વિકીકરણ
- (2) હરિયાળીક્રાન્તિના નિર્ધારક પરિબલો
- (3) મધ્યમકદના સાહસોની સમસ્યાઓ
- (4) ખાનગીકરણ
- (5) મધ્યમકદના સાહસોનું મહત્ત્વ.

- (4) In the 12th plan how many crores of rupees are to be targeted for collection through taxes ?
- (A) Rs. 75,42,220 crores
(B) Rs. 63,90,375 crores
(C) Rs. 45,50,423 crores
(D) Rs. 59,55,718 crores
- (5) In the 12th plan how much target is fixed for the investment in public sector ?
- (A) Rs. 85,73,422 crores
(B) Rs. 83,80,245 crores
(C) Rs. 91,60,248 crores
(D) Rs. 76,47,330 crores
- (6) Which type of change took place with the green revolution in foodgrains ?
- (A) Increased   (B) Decreased
(C) Is stable   (D) Is unstable
- (7) The green revolution in agricultural sector was started, in India _____.
- (A) In 1958-59   (B) In 1969-70
(C) In 1966-67   (D) In 1973-74
- (8) What type of the following improvement is considered for the experiment of reconditional seeds ?
- (A) Technological   (B) Institutional
(C) General   (D) None of above

- (9) What is the meaning of rainbow revolution ?
- (A) Green revolution (B) Blue revolution
(C) White revolution (D) All of the above
- (10) Which following factor is not introduced as a certain factor of green revolution ?
- (A) Modern agricultural tools
(B) The use of fertilizer
(C) Traditional system for production
(D) The facilities of irrigations
- (11) After the economic reforms of 1991, the industrial development growth rate of the India since last 24 years.
- (A) Remained stable (B) Increased
(C) Decreased (D) More decreased
- (12) The countries taking protection in the matter of labour transfer liberty in concern of the globalization are
- (A) Developed countries
(B) Less developed countries
(C) Developing countries
(D) Half developing countries

- (13) The system in which the economic decisions are taken by the market is known as ____.
- (A) Liberalization   (B) Industrialization
(C) Globalization   (D) Privatization
- (14) Which activities were encouraged to relaxe the restrictions on the foreign goods ?
- (A) Export activities   (B) Reexport activities
(C) Import activities   (D) Import substitution
- (15) Which part would you consider ? "The process of disinvestment."
- (A) Privatization   (B) Liberalization
(C) Globalization   (D) Nationalization
- (16) In medium scale industries, which factor is specially responsible for productivity ?
- (A) The process of raw materials
(B) Availability of electrical power supply
(C) Skill of entrepreneur
(D) Availability of man power.
- (17) For which reason the medium scale industries are important in India ?
- (A) To satisfy the necessities of green revolution
(B) To the view point of industrial decentralization
(C) To provide employment
(D) All of the above reasons

(18) How many small scale industries were there in 2007-2008 ?

(A) 1,25,35,000   (B) 1,15,65,000

(C) 1,33,67,000   (D) 1,44,51,000

(19) How much investment limit is fixed since 2006 for very small industries ?

(A) Rs. 30 lakh   (B) Rs. 25 lakh

(C) Rs. 22 lakh   (D) Rs. 18 lakh

(20) According to the recommendation of Abid Hussin Committee the investment limit is expanded for small scale industries is _____

(A) Rs. 2 crores   (B) Rs. 3 crores

(C) Rs. 4.5 crores   (D) Rs. 5 crores

2 Describe the problems of small scale industries. 10

OR

2 Evaluate the economic reforms in India. 10

3 Give the meaning of green revolution and discuss its achievements. 10

OR

3 Describe measures to tackle the problems of small scale industries. 10

- 4 (a) Write short note : (any one) 8
- (i) Importance of small scale industries
  - (ii) Brighter sides of 12th plan
- (b) Write short notes : (any one) 8
- (i) Weak sides and challenges of 12th plan
  - (ii) Limitations of green revolution
- 5 Write short answers : (any two) 14
- (1) Globalization
  - (2) The factors determining the green revolution
  - (3) Problems of medium scale industries
  - (4) Privatization
  - (5) Importance of medium scale industries.
-